

4. Мусіна Л.А. Підходи, індикатори та методи оцінювання впливу науково-технічної діяльності на економічний розвиток : Монографія / Л.А. Мусіна, Т.К. Кваша. – Київ: УкрІНТЕІ, 2009. – 252 с.
5. Наукова та інноваційна діяльність в Україні / [відп. за вип. О.О. Кармазіна]; Держслужба статистики України. – Київ, 2016. – 257 с.
6. European Innovation Scoreboard 2016 [Electronic resource]. – Available at: http://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/facts-figures/scoreboards_en.
7. Jamrisko M. These Are the World's Most Innovative Economies / M. Jamrisko, L. Wei. [Electronic resource]. – Available at: <http://www.bloomberg.com/news/articles/2016-01-19/these-are-the-world-s-most-innovative-economies>. – (Accessed 27 July 2016).
8. The Global Innovation Index 2015 [Electronic resource] – Available at: <https://globalinnovationindex.org/userfiles/file/reportpdf/GII-2015-v5.pdf>.

Царенко І.О.

аспірант кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності

Науковий керівник – д.е.н., проф. Левченко О.М.

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький, Україна

ЗАСАДИ МОДЕЛІ ПОТРІЙНОЇ СПІРАЛІ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ РЕСУРС КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ МОДЕЛІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Глобалізаційні перетворення, інтенсифікація технологій та інновацій, інформатизація суспільства та його оцифрування посилюють вимоги до розвитку вищої освіти на сучасному етапі. Адже турбулентність середовища та подальший розвиток економіки, заснованої на знаннях та компетенціях здійснює виклик закладам вищої освіти, вимагаючи від них абсолютно нових підходів у процесі навчання, націлених на розвиток навичок адаптації до реальної економіки, швидкої реакції до будь-яких змін, майбутніх тенденцій та потреб.

Навчання на робочому місці, метод навчання, заснований на вирішенні проблем та практичні стажування - це лише деякі з методів, які отримали популярність у закладах вищої освіти, як важливі інструменти в межах концепції: навчання в процесі практичної діяльності, використання технологій та взаємодії [1]. З огляду на це, співпраця між університетами державою та бізнесом необхідна для пошуку достатньо релевантних реальних проблем в контексті практичного навчання [2].

Виходячи з даного аспекту концепція моделі потрійної спіралі (Triple Helix) стає вкрай актуальною в ході подальшого розвитку системи вищої освіти на сучасному етапі.

Під поняттям моделі потрійної спіралі (Triple Helix) розуміється тісна взаємодія університету, бізнесу та держави, що, в результаті, здатна генерувати засади формування екосистеми в цілому [3].

Цінність моделі потрійної спіралі (Triple Helix) є значимою не лише як спосіб підвищення професійного рівня науковців, викладачів, аспірантів університету, а й попиту на фахівців, які закінчили такий заклад вищої освіти та, в результаті, готові до ефективної роботи на високотехнологічних підприємствах реального сектора економіки, здатних до швидкої адаптації до кризових ситуацій та креативного

вирішення будь-яких проблем, що можуть виникнути при вирішенні тих чи інших завдань [4].

Подібного роду ефективна співпраця забезпечує оптимальні стимули для студентів [5]. Крім того, ідея моделі потрійної спіралі (Triple Helix) базується на концепції навчання в процесі практичної діяльності, використання технологій та взаємодії, що, в свою чергу, забезпечує ефективність не лише виробництва, а й навчання, зокрема[1].

Проте варто відзначити, що такого роду співпраця є, одночасно, й викликом для сучасних закладів вищої освіти, адже, натомість аби сконцентруватися на традиційних методах навчання та викладання, відбувається переорієнтування на комерціалізацію, все частіше актуалізується підприємницька функція університетів [5].

Отже, створюється не лише сприятливе середовище для навчання, а й передумови розширення традиційних функцій сучасних закладів вищої освіти, що може викликати й ряд загроз для останніх.

На рис. 1 представлені структурні елементи моделі потрійної спіралі (Triple Helix), яка передбачає співпрацю між університетом, бізнесом та державою [6].

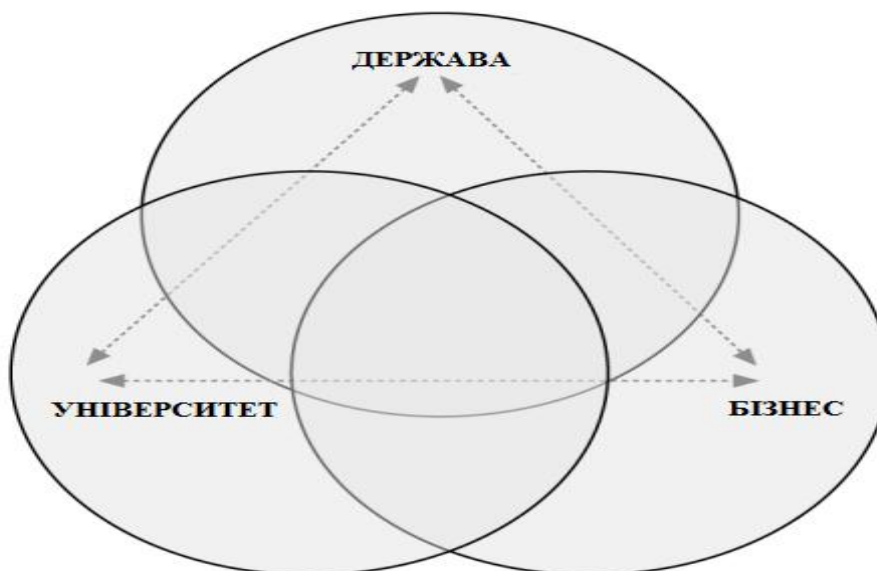

Рис. 1. Модель потрійної спіралі [7]

Ключовими особливостями концепції моделі потрійної спіралі (Triple Helix) виступають:

1) Компоненти: університет, бізнес та державні установи:

- роль університету: співпраця зі сферами бізнесу, щоб забезпечити можливість навчання на основі реальних проблем, які виникають в сферах економіки; навчання студентів відповідно до потреб ринку праці у тісній співпраці з роботодавцями; співпраця з бізнес-сектором та державними установами у створенні освітніх стратегій.

- роль бізнесу: співпраця з університетами з метою підвищення його інноваційних можливостей та їх впровадження в процес підготовки майбутніх фахівців, долучаючи студентів до реальних проектів та проблем. Крім того, очікується, що бізнес бере участь у формуванні навчальних програм, за якими готують майбутніх фахівців.

- роль держави: сприяти посиленню співпраці та взаємовідносин між університетом та бізнесом шляхом прийняття необхідних положень та нормативних актів; підтримка зі сторони державних фінансових установ.

2) Мережа: виходячи з певних потреб та цілей співпраці, створення мереж у формальних чи неформальних структурах на різних рівнях (регіональному, національному) як ефективних структур, які б реагували на турбулентність оточуючого середовища. Визначено, що науково-дослідні мережі мають вирішальне значення для суспільства, як політично так і економічно, генеруючи робочу силу поміж учасників мережі [4].

3) Функції:

- знання: являє собою поєднання генерації, передачі та розповсюдження знань серед усіх компонентів моделі потрійної спіралі (Triple Helix) [3].

- інновації: являє собою заходи, які заплановані та виконуються компонентами моделі потрійної спіралі (Triple Helix) відповідно до цілей та завдань їх співпраці.

- консенсус: являє собою комплекс заходів, які об'єднують компоненти моделі потрійної спіралі (Triple Helix) для здійснення мозкового штурму, обговорення та оцінювання пропозицій, їх трансформація в напрямку зближення та посилення співпраці [3].

Отже, з переходом від індустріального до інформаційного етапу розвитку суспільства, посилення вимог до майбутніх фахівців, зміни ролі закладів вищої освіти та все більшої турбулентності ринкового середовища впровадження ідеї моделі потрійної спіралі (Triple Helix) є не лише стратегічним ресурсом конкурентоспроможної моделі інноваційного розвитку системи вищої освіти, а й покликані підвищити ефективність функціонування усіх її компонентів (в т.ч. бізнесу та державних інституцій). З огляду на той факт, що ефективна співпраця не лише модифікує нові підходи у процесі навчання, а й сприяє підвищенню продуктивності праці як майбутніх фахівців так і можливості збільшення прибутку підприємства, комерціалізуючі нові наукові ідеї, згенеровані закладами вищої освіти. Таким чином, такого роду співпраця здійснює синергетичний ефект на економіку та створює можливості для підвищення соціально-економічного рівня населення країни в цілому.

Література:

1. Bennett D., Vaidya K., Meeting Technology Needs of Enterprise for National Competitiveness. Management of Technology. Vienna Global Forum. United Nations Industrial Development Organization. Vienna, Austria, 2001.
2. Katz, S. M., The Entry-Level Engineer: Problems in Transition from Student to Professional. Journal of Engineering Education, 83, 171-174, 1993.
3. Ranga, M., Etzkowitz, H., Triple Helix Systems: An Analytical Framework for Innovation Policy and Practice in the Knowledge Society. Industry and Higher Education, 2013.
4. Shegelman, I., Shchukin, P., Vasilev, A., Integration of Universities and Industrial Enterprises as a Factor of Higher Vocational Education Development. Procedia - Social and Behavioral Sciences, 112-118. Elsevier Ltd., 2015.
5. Ankrah, S., T., B., Grimshaw, P., Asking both university and industry actors about their engagement in knowledge transfer: What single-group studies of motives omit. Technoinnovation, 50-65. 2015.
6. Dooley, L., D. Kirk, University-industry collaboration grafting the entrepreneurial paradigm onto academic structures, European Journal of Innovation Management, 316-332, 2007.
7. Bektas, C., Tayauova, G., A Model Suggestion for Improving the Efficiency of Higher Education: University-Industry Cooperation, 5th World Conference on Educational Sciences - WCES 2013.

